

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI

CENA PRENUMERATY: Miesięcznie z przysyłką pocztową 3 zł. 25 gr. Cena poleciwego numeru 10 groszy. Konto czekowe w Poczcie Państwowej (Oszczędnościowa) Nr 5126.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA
Częstochowa, ul. P. Marji 52. Tel. 245. Skrz. pocz. 45
Redaktor lub tego zastępca przyjmują codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 10-3 po poł. Ekspresów nadesłanych redakcja nie zwraca.

CENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz milimetryowy przed tekstem 50 gr. W tekście i nadesłane 40 gr., za tekstem 30 gr. Drobne ogłoszenia wiersz napisowy 25 gr. Najniższe ogł. drobne zł. 1,50. Ogłoszenia zamiejscowe i matrymonialne 50 proc. drożej. Ogłoszenia zagraniczne 100 proc. drożej. W numerach świątecznych i niedzielnych ceny o 25 proc. droższe. Ogłoszenie skłonne, fantazyjne, cyfrowe i bilansowe o 50 proc. droższe.

Plan gospodarczy kolei państwowych

Koleje państwowe stanowią największe państwowe przedsiębiorstwo zarówno pod względem wielkości posiadanej ilości, liczby zatrudnionych pracowników, jak i obrotu rocznego. Z tego też względu zamierzenia gospodarcze na rok następny kolei państwowych są niezmiernie ciekawe, gdyż posiadają znaczny wpływ na ogólne kształtowanie się stosunków gospodarczych w kraju. Inwestycje, prowadzone przez kolejnictwo, nie tylko przyczyniają się do bezpośredniego zatrudnienia robotników, ale wpływają także na poziom zatrudnienia w przemyśle pomocniczych dla budownictwa kolejowego, a więc w hutnictwie, przemyśle drzewnym, porcelanie ceramicznym i t. d.

Dotychczas budżety kolei polskich wiązane były do ogólnego budżetu państwowego, co do pewnego stopnia zaciemniało całkowicie obraz ich działalności gospodarczej, a z drugiej strony odbierało im pewne cechy samoistnego przedsiębiorstwa. Dopiero od 1 kwietnia r. b. kolej państwowe otrzymają budżet wyodrębniony całkowicie z budżetu państwowego. W związku z tym wyodrębnieniem okres budżetowania na kolejach państwowych ugodniony będzie z rokiem kalendarzowym, dlatego też pierwszy całkowicie samoistny plan gospodarczy kolei państwowych ułożony został na okres dziewięciu miesięcy tj. od 1 kwietnia do końca grudnia r. b.

W okresie tym kolej państwowe mają przeprowadzić inwestycje i odbudowę na sumę ponad 90 milionów zł. Znaczną część tej sumy bo 58 milionów zł. pochłonią inwestycje związane z wykańczaniem przebudowy węzłów kolejowych w Warszawie, w Gdyni i Kutnie. Niewykończenie tych węzłów kolejowych hamuje rozwój kolejnictwa i przyczynia się do trudności w ruchu pociągów. Z tego też względu zachodzi konieczność jak najszybszego wykończenia rozpoczętej już dawno budowy węzła średniowego w Warszawie oraz węzła kolejowego w Gdyni, dla usprawnienia ruchu pociągów towarowych, przywożących do portu i wywożących z portu towary.

Plan finansowy kolejnictwa nie przewiduje w ciągu tych dziewięciu miesięcy budowy większych nowych linii kolejowych, ograniczając się do kilku małych odcinków pomocniczych. Na ten cel przeznaczono blisko 6 milionów zł. Znaczącą sumę pochłonie nabycie nowego taboru kolejowego, który w głównej mierze zastąpi wagony zużyte. Plan finansowy przewiduje na ten wydatek sumę ponad 18 milionów zł.

Na inwestycje w lotnictwie cywilnym przeznaczono blisko 5 i pół miliona zł. Chodzi tu o poparcie szybszego rozwoju lotnictwa cywilnego ze względu państwo wych. W tym też celu kolej państwowe zwiększą swój udział w kapitale zakładowym spółki „Lot” o sumę 1,2 milionów złotych.

Tak przedstawiają się zamiary inwestycyjne kolei państwowych na najbliższy okres budżetowy. Czy określony plan inwestycyjny będzie wypełniony całkowicie, zależy w dużej mierze od dochodowości normalnej działalności kolei, a więc od rentowności eksploatacji. Dochody eksploatacyjne uzależnione jednak są nie tylko od sprężności organizacyjnej przedsiębiorstwa, ale również od całością życia gospodarczego kraju. Tempo tego życia odbija się bowiem jaskrawie na ruchu kolejowym, stanowiąc o większej lub mniejszej dochodowości eksploatacji ko-

lei. Przesilenie gospodarcze odbiera kolejnictwu znaczną część dochodów. Przewidywania więc dochodów, osiąganych z ruchu kolejowego na następny okres budżetowy, muszą więc być b. ostrożne. Z tego samego powodu zachodzi konieczność wprowadzenia jaknajdalej idących oszczędności w wydatkach. Oszczędności te przejawiają się w planie finansowym w sumie 100 milionów zł. O tyle bowiem prelimitowano mniejszą kwotę na zwyczajne wydatki eksploatacyjne. W związku z tem ustalono liczbę personelu pracowniczego o 7275 osób mniejszą, niż dotychczas. Pewne jednak wydatki mimo tej tendencji oszczędnościowej musiały ulec zwiększeniu. Przedewszystkiem zaliczyć do nich należy automatyczny wzrost emerytur, dalej wzrost kosztów utrzymania służby sanitarnej wobec rozszerzenia pomocy leczniczej dla personelu. Również zwiększą się wydatki związane z zabez-

pieczeniem ruchu, w tym celu kolej zwiększą obsługę specjalnych urządzeń elektrotechnicznych, zabezpieczających ruch pociągów.

Oszczędności, przeprowadzone w budżecie kolejowym, powstały z konieczności dostosowania wydatków do dochodów, które w ogólnej sumie przewidywane są o 10 proc. mniejsze. Poza dochodami eksploatacyjnymi przewiduje się poraz pierwszy zwrot sum włożonych w dotychczasową eksploatację nowej linii kolejowej Śląsk - Bałtyk w kwocie 15 milionów złotych. Pewne odcinki tej linii eksploatowały dotychczas kolej państwowe, obecnie wobec oddania eksploatacji spółce francusko-polskiej nastąpi rozrachunek. Na przyszłość kolej państwowe uczestniczyć będą w dochodach eksploatacyjnych tej linii tylko w pewnym procencie.

Ogólne wpływy z kolei państwowych ustalono w wysokości 1 miljarda 102 milionów złotych, a ogólne wydatki w wysokości 1 miljarda 52 milionów złotych. Nadwyżka wpływów w wysokości 50 i pół miliona zł. wpłacona będzie do Skarbu Państwa.

Oświadczenie japońskiego ministra

„Mandzurja jest dla Japonii kwestią życia, lub śmierci”.

London. — „Times” ogłasza oświadczenie japońskiego ministra spraw zagr. Yoshizawy, według którego rząd japoński czyni różnicę między sporem mandżurskim i wypadkami w Szanghaju.

Interesy japońskie w Mandzurji mają niezmiernie znaczenie gospodarcze i polityczne. Mandzurja jest dla Japonii sprawą życia lub śmierci, podczas gdy interesy Japonii w Szanghaju są podobne do interesów innych państw. Japonia nie ma

w Szanghaju żadnych zamiarów terytorjalnych ani politycznych, chce tylko spokojnie uprawiać handel i obronić własnych obywateli. Japonia jest gotowa do przyjęcia każdego rozsądnego traktatu o przywrócenie pokoju przy pełnem uznaniu swych warunków. Bezpieczeństwo obywateli japońskich musi się osiągnąć przez wycofanie wojsk chińskich. To się musi stać przed wycofaniem wojsk japońskich.

Awantury w parlamencie francuskim

Lewica chce uniemożliwić uchwalenie reformy wyborczej.

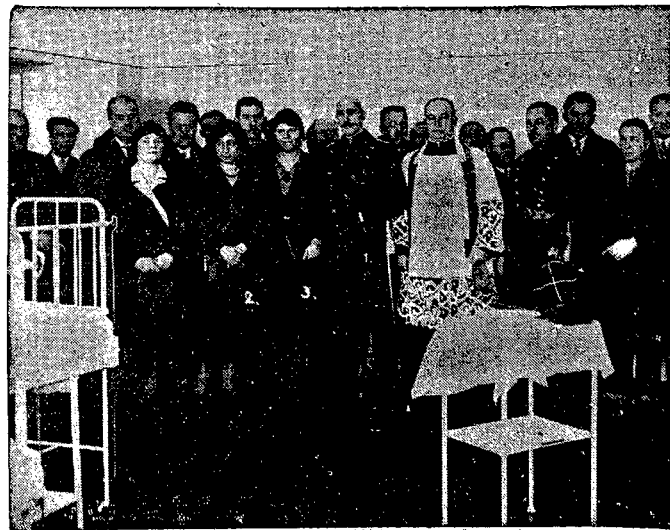
Paryz. — Wczoraj w Izbie deputowanych do niesłychanych scen dzikiej obstrukcji ze strony lewicy, która wszelkimi siłami stara się uniemożliwić przeprowadzenie reformy wyborczej, proponowanej przez posła Mandla.

W ciągu przedpołudnia doszło do skandalicznych zajęć. Mianowicie jeden z posłów socjalistycznych zaproponował ironicznie, że wniesie ze swej strony kontrprojekt, na zasadzie którego wszyscy posłowie mieliby zostać mianowani na po-

lencenie ministra spraw wewnętrznych, komisja wyborcza zaś składałaby się mianem jedynie z członków partii, należących do większości rządowej.

Prawica, a specjalnie partja Ludwika Morina energicznie protestuje przeciw takiemu ośmieszeniu powagi parlamentu.

W dalszym ciągu doszło niemal do bójki, gdyż jeden z posłów prawicowych o sobiesicie zaatakowany przez mówcę socjalistycznego, wyrzyna swemu koledze inwalidzie łaskę i rzuca się na trybunę.

Poświęcenie nowego żłobka w Warszawie.

W warsztatach amunicyjnych Nr. 1 na forcie Bema w Warszawie odbyła się uroczystość poświęcenia i otwarcia żłobka fabrycznego. Żłobek urządzony jest wzorowo według najnowszych wymagań, obliczony na 25 niemowląt, posiada fachową obsługę oraz opiekę lekarską. Po poświęceniu żłobka przez ks. kapelana Malka, płk. Siedlecki (I) w zastępstwie szefa departamentu uzbrojenia dokonał otwarcia żłobka. Na uroczystości poświęcenia i otwarcia żłobka obecni byli m. in.: przedstawiciele Ministerstwa Spraw Wojskowych oraz Ministerstwa Pracy i Op. Społ.

aby bić mowę. Woźni parlamentarni z trudem powstrzymują rozjuszenie posła, który biegnie z powrotem do ław poselskich, chwytła skrzynki, zawierające kartki do głosowania i stara się skrzynkami temi rzucać we wrogich mu socjalistów. Incydent ten dzięki przytomności umysłu pozostałych posłów został zgłuszony.

Natomiast na posiedzeniu nocnym, rozpoczętym o godz. 9-ej wieciorz, dochodzi do dalszych burzliwych scen, które według zgodnej opinii prasy francuskiej — wszelkich odcieni, tworzą z parlamentu zgłęb jarmarczny i karczemną budę. Posłowie błą w pulpity, mówcy lewicowi przedłużają w nieskończoność swoje przemówienia, aby uniemożliwić bieg obrad. W rezultacie wśród niesłychanego zgłębku przewodniczący nakłada cylinder, co oznacza oficjalnie zawieszenie posiedzenia.

Ustawa o szkołach prywatnych

Ministerstwo wyznań religijnych i oświecenia publicznego przedłożyło Sejmowi projekt ustawy o szkołach prywatnych, jednej dla całego państwa, z wyjątkiem woj. śląskiego.

Według projektu całą kontrolę nad szkolnictwem prywatnym sprawuje minister wyznań religijnych i oświecenia publicznego, który może przekazać swe uuprawnienia podległym władzom szkolnym. Każdy obywatel polski może założyć szkołę pod warunkiem złożenia jej statutu, zapewnienia szkoły lokalu, pomocy naukowych, zabezpieczenia środków utrzymania. Minister może w drodze wyjątku zezwolić na otwarcie szkoły osobie, nie posiadającej obywatelstwa polskiego. Po uzyskaniu orzeczenia, władz, stwierdzającego spełnienie powyższych warunków, założyciel może szkołę otworzyć.

Władze szkolne mogą szkołę zamknąć, jeżeli stwierdzą, że szkoła była nieczynna w ciągu trzech miesięcy bez usprawiedliwionej przyczyny, że poziom naukowy szkoły w ciągu trzech lat kolejnych jest niewystarczający lub szkoła nie przestrzega obowiązujących przepisów, statutów i zarządzeń władz, że nauczanie i wychowanie młodzieży odbywa się w duchu antypaństwowym. Dyrektora szkoły zatwierdza władza nadzorcza, która może ze względów pedagogicznych odmówić zatwierdzenia dyrektora lub nie dopuścić nauczyciela do wykładów. W drodze wyjątku władza może zwolnić dyrektora lub nauczyciela od obowiązku posiadania obywatelstwa polskiego.

Władze szkolne mogą zażądać usunięcia dyrektora lub nauczyciela, jeżeli uznają, że wywiera on na młodzież szkodliwy wpływ pod względem wychowawczym, nie przestrzega obowiązujących przepisów i statutu szkoły, lub winien jest rażącego zaniedbania swych obowiązków. W razie stwierdzenia wpływu szkodliwego na młodzież, władza może zawiesić dyrektora lub nauczyciela w ich funkcjach. Nadawanie szkółom prywatnym praw szkół państwowych będzie uregulowane rozporządzeniem ministra W. R. i O. P.

Wyżej przytoczone przepisy dotyczą jedynie szkół zorganizowanych na wzór zakładów państwowych, nie dotyczą natomiast całkiem prywatnych szkół akademickich oraz szkół rolniczych, podległych ministrowi rolnictwa.

Warunki zakładania i utrzymania szkół prywatnych, nie zorganizowanych na wzór państwowych, ustalił specjalne rozporządzenie ministra W. R. i O. P. Warunki zakładania i utrzymywania przez związki komunalne szkół, zakładów naukowych i wychowawczych ustalił rozporządzenie ministra W. R. i O. P., wydane w porozumieniu z ministrem spraw wewnętrznych, a szkół zawodowych, utrzymy-

wanych przez Izby Przemysłowo-Handlowe i Rzemieślnicze, oraz korporacje przemysłowe i rzemieślnicze — w porozumieniu z ministrem przemysłu i handlu.

Przepisy mają analogiczne zastosowanie do szkół utrzymywanych przez zarejestrowane stowarzyszenia i fundacje. Szkoły istniejące w dniu wejścia w życie przedłożonego projektu winny uzyskać odrębne orzeczenie władz szkolnych w sposób, który ustali rozporządzenie ministra W. R. i O. P.

Z. K.

-x(-)

DŹWIĘKOWY TEATR „ODEON”

Dziś w piątek 5-go po raz ostatni.

Wielki nowy przebieg światowy!

BUNT MŁODOŚCI

Dramat na tle odwołanego trójkąta małżeńskiego w 12 wielkich aktach.

W rol. gł. Anna HARDING, Conrad NAGEL, Cive BROOK

Nad program: Najnowszy Tygodnik Dźwiękowy „Foxy” oraz Kronika Pała Ceny miejsce od 1 złotego.

Posiedzenie budżetowe Sejmu

Czem się różni projekt rządowy prelimitarza budżetowego od budżetu uchwalonego przez komisję?

Warszawa. — Sejm przystąpił w czwartek do rozprawy budżetowej. Pierwszy zabrał głos generalny referent budżetu pos. Miedziński.

Prelimitarz wniesiony przez rząd, ustala dochody na 2.375.015.800 zł. i wydatki na 2.452.384.400 zł., a zatem nadwyżka wydatków wynosi 77.367.600 zł. Budżet, uchwalony przez komisję, ustala dochody na 2.372.357.100 zł., a wydatki na 2.446.917.311 zł., czyli nadwyżka wydatków wynosi 74.516.211 zł. Z powodu więc ogólnego zmniejszenia dochodów o 2,7 milionów zł. i zmniejszenia wydatków o 5,5 milj. zł., powstaje różnica w saldzie 2,8 milj. zł. O tę kwotę zmniejszy się ustalony niedobór budżetowy.

Dążenie do precyzji w prelimitarzu budżetów państwowych w obecnej sytuacji jest o wiele trudniejsze, niż w normalnych czasach przedwojennych. Budżety przedwojenne nie znaly takich ważeń koniunkturalnych, zaś elastyczność strony wydatkowej i dochodowej budżetu była mniej więcej jednakowa. W dalszym jednak rozwoju budżetów państwowych nastąpiła znaczna zmiana struktury.

W dochodach państwowych coraz większy udział mają wpływy z podatków i innych źródeł bardziej wrażliwych przy elastycznieniu się strony dochodowej, a jednocześnie strona wydatkowa budżetu nabrała charakteru sztywnego.

Obciążenie, zawarowane ustawami i prawami nabytymi, nie daje się normować, zależnie od fluktuacji strony dochodowej, stąd znaczna trudność w prelimitowaniu budżetów w okresie kryzysu.

Stojąc bez przerwy na stanowisku zachowania równowagi budżetowej, musimy się liczyć, że nastąpi wówczas konieczność dalszego obniżenia wydatków w czasie wykonania budżetu.

Jeżeli chodzi o dalsze oszczędności, to uważamy za bardziej wskazane, ażeby czynione one były przez rząd w czasie wykonania budżetu, aniżeli przez nas w czasie prelimitowania. Sen. Głabiński 12 lutego 1931 r. powiedział w Sejmie, że poszczególne kluby i poszczególni posłowie nie są w możności wskazywania, jakie specjalne wydatki mogą być zmieniane, to jest obowiązek administracji.

Nie przeczę, że p. Głabiński miał tu na myśli prelimitowanie wydatków, ale można te tezę rozciągnąć także na wykonanie budżetu.

Dnia 5 lutego r. ub. p. Rybarski wyraźnie stwierdził, że w okresie 9-ciu miesięcy ministerstwo spraw wojskowych wydało 528 milionów zł., gdy wedle prelimitarza powinno było wydać 620 milj. zł., czyli, że kompresja w tym okresie objęła 92 miliony.

Najbardziej oszczędnościowy Klub Narodowy chciał skrócić tylko 17 milionów z szesnastomiesięcznego prelimitarza, gdy tymczasem minister spraw wojskowych potrafił skrócić 92 miliony zł. w ciągu 9-ciu miesięcy. Ale Klub Narodowy przypisywał sobie kompetencję wskazania, w których pozycjach ta oszczędność ma być zrobiona. My uważamy, że lepiej pozostawić to ministrowi spraw wojskowych. (Stan. Stroński: To przestaje już być budżetem). Właśnie do tego przychodzi. Można by zarzucić, że w ten sposób budżet staje się funduszem dyspozycyjnym. Zarzut nie jest taki straszny, taki bezprzykładny. W Anglii budżet marynarki i wojska jest niczym innym, jak tem, co panowie nazywają funduszem dyspozycyjnym, w ramach którego minister nawet bez ingerencji skarbu i prezesa Rady ministrów ma prawo niczem niekierowanego virementu.

Pragnę pomówić teraz o realności budżetu. Jeżeli wpływy nie będą osiągały

wysokości prelimitowanej, to polegamy na tem, że rząd potrafi prowadzić nadal praktykę dwu lat ostatnich przy wykonywaniu budżetu z miesiąca na miesiąc, mając na oku konieczność zachowania równowagi budżetowej. Rzplita należy do nielicznych państw, które okazały największą odporność w kryzysie. Daje to nam podstawę do otuchy. Każdy Polak może być bardziej, niż kiedykolwiek dumny z tego, że jest Polakiem. (Okłaski). Jeżeli chodzi o zaufanie z zewnątrz, to wytrzymałość naszego organizmu i niespodziewana jego samodzielność musi budzić zaufanie, a jeżeli chodzi o zaufanie wewnątrz państwa, wskazać należy na brak objawów paniki w społeczeństwie oraz utrwalenie się wiary w słuszność i pożyteczność obecnej metody rządzenia. (Okłaski na ławach BB). W chwili obecnej dajemy wyraz temu, wnosząc o przyjęcie budżetu.

Mowa pos. Czapińskiego do PPS.

W dyskusji pierwszy zabiera głos pos. Rybarski (Klub Narodowy). Trzeba się zastanowić nad całym budżetem w Polsce. Twierdząc, że odbywa się likwidacja budżetu państwowego w znaczeniu formalnym. Zaczęło się od pełnomocnictwa i nieograniczonego virementu. Porównanie p. referenta o virement w Anglii nie wystarcza, bo tam virement w innych działach budżetu jest niesłychanie trudne. Marynarka i wojsko stanowią wyjątek. Jest uchwała, że kredyty dodatkowe, przekraczające budżet, mogą być czynione wtedy, gdy Sejm jest czynny. Dalej utworzone mnóstwo funduszy dyspozycyjnych.

(Pos. Polakiewicz: A ile funduszy zostało utworzonych przed r. 1926?). Więc po to był zamach, ażeby wrócić do tego, co było dawniej. Jeżeli były fundusze dawniej, to jednak nie było funduszy wyposażonych w prawa nakładania podatków, jak fundusz drogowy.

Dalej widzimy, że zakres uprawnień Sejmu w sprawach budżetowych uległ redukcji. Budżet kolejowy zmieniony został w ten sposób, że uchwała się tylko czyste wyniki przedsiębiorstwa kolei. Niesłychany jest projekt komercjalizacji monopolu tytoniowego. Przecież monopol fiskalny jest systemem ściągania podatków i nie potrzebuje być komercjalizowany, bo ma konkurenta. Słusznie też powiedział prezes komisji budżetowej Byrka, że jeżeli monopol spirytusowy położony kilkunastu rafinerów, to nie jest dowodem, że jest przedsiębiorstwem. — Otóż monopol tytoniowy także niejedną egzystencję położył, ale z tego tytułu nie stanie się jeszcze przedsiębiorstwem. Po wyłączeniu każdego monopolu z budżetu i wyłączeniu kolei dojdzie się do tego, że Sejm będzie uchwałiał tylko czyste wyniki poszczególnych ministerstw. Referent mówił dużo o koniunkturalnym charakterze budżetu i sztywnych jego pozycjach, ale nie wspominał o jednej najbardziej sztywnej, mianowicie o funduszu dyspozycyjnym.

Oto mamy pewne dane, dotyczące zużycia tych funduszy. W lipcu roku ubiegłego przed notariuszem Trempskim w Toruniu został spisany rejentalny akt, we

dług którego pomorska Spółka wydawnicza na prowadzenie pisma sanacyjnego od p. wojewody Lamota ma otrzymać 350.000 zł. w zlocie z funduszy dyspozycyjnych. Sąd nie chciał zapisać wojewody, jako wierzyciela, twierdząc, że po winien być zapisany skarb państwa. Sprawa jest w toku.

Minister spraw wewnętrznych Pieracki: Stwierdzam, że na ten cel nie posiada ani grosz z funduszy dyspozycyjnych ministerstwa.

Pos. Rybarski: Otóż to jest, mojem zdaniem, dowodem, że są jeszcze możliwe oszczędności w budżecie. Wciąż słyszmy o kryzysie światowym. Oczywiście nikt nie zaprzeczy, że Polska znajduje się na jednym z pierwszych miejsc wśród państw przeżyjących kryzys. Nie możemy jednak porównać się z kapitalistycznymi państwami, jak Anglja czy Niemcy, a raczej z takimi państwami, jak Czechosłowacja.

Trzeba zmienić strukturę gospodarczą, w której istnieje dużo sprzeczności, zwłaszcza w wadliwej strukturze cen. Przy stałej niższej cenach produktów rolnych potwór nie trzymają się w cenie artykuły skartelizowane, oraz wytwory przedsiębiorstw państwowych. Karteli nie można tworzyć w sposób sztuczny, bo zubożeje rolnictwo. Należy zerwać z polityką interwencyjną w życiu gospodarczym. Tworzenie bowiem sztucznych syndykatów importowych czy eksportowych nie prowadzi do niczego. Trzeba również zlikwidować bezpośredni etatyzm, należy zmienić politykę podatkową, by wiadome było, jaki będzie system podatkowy w Polsce. Można ponieść najcięższe ofiary, ale trzeba mieć nadzieję poprawy. Obudzić ją można tylko przez zerwanie z dotychczasowymi błędami. To zaś, co się dzieje w Polsce, pogrąży coraz głębiej życie gospodarcze.

Pos. Langer (Kl. Lud.): P. Miedziński występuje zawsze w roli podrażnionego nauczyciela, pouczającego opozycję o dbałości rządów pomajowych o praworządność. Mówca przechodzi następnie do krytyki cyfr budżetowych.

Mowa pos. Rybarskiego.

Pos. Czapiński (PPS): Prace komisji budżetowej odbywały się w tak szybkim tempie, że nie mogło być mowy o poważnej pracy. Referent generalny w pozycjach cyfrowych jest zupełną fikcją. Mogą to być zaledwie cyfry w przybliżeniu orientacyjne. Kryzys światowy pogarsza położenie gospodarce i zaostrza stosunki międzynarodowe, tworząc coraz więcej prawdopodobieństw wojny światowej. I właśnie w tych momentach Polska traci prestiż zagranicą nawet u swej sąsiadki Francji.

Nie można wiedzieć, czy wojna na Dalekim Wschodzie nie stanie się wojną światową. Widzimy realne próby wciągnięcia Rosji w tę wojnę. I dlatego musimy żądać od polskiej polityki zagranicznej zupełnie przez naród nie kontrolowanej(!), aby szła w kierunku pokojowym i rozbrojeniom. Niestety nie mamy żadnej(!) pod tym względem gwarancji(!)

Przechodząc do polityki wewnętrznej, mówca uważa, iż oświadczenie min. Pierackiego w sprawie ukraińskiej nie jest poważnym ustosunkowaniem się do tego poważnego zagadnienia, które nam przysparza trudności w Genewie (Głos na ławach BB: A ostatnie orzeczenie!). Otóż raport p. Sato również mnie nie zadowala, przedewszystkiem dlatego, iż przy sposobności wyszły tam na jaw rzeczy, o których w Polsce nie wiemy. Sprawozdawca powoływał się na to, że w związku z pacyfikacją wydano i ukarano 8 oficerów i 8 policjantów, o czym myśmy tutaj nie słyszeli, gdyż p. Składkowski oświadczył, że ukarano tylko jednego policjanta, który ukradł zegarek. — Czyli więc nie nastąpiło jakieś virement przy czyn wydalania?

Mówca utrzymuje dalej, że w Polsce istnieje poza kryzysem gospodarczym także kryzys prawa, kryzys kulturalny,

Dr. med. Józef Wajnbaum

Choroby wewnętrzne

(Specjal. przemiana materji)

II Aleja 18 m. 1. Przyjmuje od 8-7 po południu.

kryzys konstytucyjny. W takich warunkach ani do tego budżetu, ani do rządu, który go wnosi, zaufania mieć nie możemy i głosować będziemy przeciw budżetowi.

Co mówi pos. Thon?

Pos. Thon (Koło Zyd.): W szeregu tych którzy doznali gorzkiego rozczarowania w stosunku do rządów pomajowych w pierwszym rządzie jesteśmy, my Żydzi. Wierzyliśmy, że przyjdzie teraz czas wymierzenia sprawiedliwości i Żydom. Nic z tego się nie stało. Uznaję z całą gwałtownością, że rząd obecny nie wyznaje zoologicznego antysemityzmu, ale stwierdzam równocześnie, że nie uczynił niczego pozytywnego dla Żydów. Mówca mówi o pauperyzacji Żydów, wywołanej działanością Lewiatana, kartelów, monopoli. Co do strony budżetowej to na cele żydowskie 2 i pół miliardowy budżet wyznaczył tylko dotację 200.000 zł. Urzędników Żydów, niema, emeryci małopolscy wymierają. Gdy próbujemy mówić na temat z którymś z ministrów słyszemy zawsze odpowiedź: Jaktó, mam przecież w swoim resorsie 7 czy 8 Żydów, Zaden z ministrów nie umie liczyć dalej jak do 7 Żydów (wesolność).

Dalej mówca porusza kwestię szkolnictwa i przypomina ugodę spisaną z p. Stamiśławem Grabskim. Wierzę, że chciał on tej ugodzie szczerze dotrzymać. Po prze wrócie majowym p. Bartel z tej trybuny oświadczył, że nie uznaje ugodę zawierania z własnymi obywatelami. Zgłosiłem się wówczas do niego i powiedziałem: Ugodę zawiera się tylko z niewypalczonym. Jeżeli pan jest wypalczony, weźmie mi 100 procent. Do tej pory nie wypłacono nam 1 procent.

Pos. Piotrowski: Zapłacono Lewinem i Wiślickim.

Mówca w końcu oświadcza, że Klub głosować będzie przeciw budżetowi. Dalsza dyskusja nad budżetem w toku.

TELEGRAMY

ZNOWU CHWILOWE ZAWIESZENIE BRONI W SZANGHAJU.

London. — Według doniesień z Szanghaju, wczoraj po południu na pokładzie kradzionka japońskiego, stojącego na wodach nankińskich, odbyła się konferencja pomiędzy 4 przedstawicielami rządu chińskiego, oraz konsulem Japonji i dowódcą eskadry japońskiej. Osiągnięto porozumienie w myśl którego obie strony zobowiązały się do nieotwierania ognia. Po między obu eskadrami stoją otwarte wojenne angielskie i amerykańskie.

ADMIRAL JAPONSKI POPEŁNIŁ HARAKIRI.

Tokio. — Komendant floty japońskiej w Szanghaju Sziżowa popopełnił harakiri. Ambitny admirał nie mógł przeżyć swego ponizenia, a jakże uważał złozenie go ze stanowiącą i w myśli tradycji szlachty japońskiej pozbać się życia przez harakiri.

SOWIETY TŁUMIA ANTYJAPONSKI ZAPAL CZERWONEJ ARMII.

Moskwa. — W czasie obrad czerwonego parlamentu w Moskwie, utworzona została specjalna komisja redakcyjna dla kontroli wszelkich przemówień i materiałów wpływających pod obrady. Komisja znalazła się w kłopotliwej sytuacji z powodu przywiezienia przez przedstawicieli armji czerwonej uchwał wojowniczych przeciw Japonji. Komisja otrzymała polecenie skreślenia z rezolucji wszelkich pogrożeń pod adresem Japonji i zwrotów, któreby mogły wywołać niezadowolone rządu japońskiego i pozwoliło jej pozostać tylko platoniczny entuzjazm armji czerwonej na Dalekim Wschodzie.

FRANCJA W SPRAWIE ROZBROJENIA.

Paryż. — Komisja spraw zagranicznych obradowała wczoraj nad kwestją rozbrojenia. Deputowany Scapini czynił uwagi, że sprawę rozbrojenia traktować można tylko w ramach istniejących traktatów. Gdyby konferencja rozbrojeniowa nie zdołała zbudować na tych fundamentach pozytywnego dzieła, należałoby się w dalszym ciągu zbroić. Deputowany Berthou przedstawił raport w sprawie organizacji uzbrojenia w Z. S. R. R.

Deputowany Herriot zaznaczył, że

OGŁOSZENIA

W Lombardzie Spółdzielczego Banku Ludowego w Częstochowie, ul. Kościuski nr. 11 odbędzie się dn. 8 marca 1932 r. o g. 1 w poł. licytacja w pierwszym terminie zastawionych a niewykupionych i nieprolongowanych w przeciągu dwóch miesięcy fantów, a więc: fortepianu firmy „Blüthner”, złota brzoza, platów, ubrań, obuwia, maszyn do szycia, rowerów i t. p. Gdyby w wyżej wymienionym dniu nie zostały sprzedane wszystkie fanty, to licytacja odbędzie się w następnym dniu 9 i 10 marca i dni następnie r. b. o godzinie 1-iej w południe.

UWAGA: Imienne zawiadomienia nie będą wysyłane, przyczem wyjaśniamy, że o ile proc. nie są opanowane w ciągu ulgowych 2-ech miesięcy, fant padłoga sprzedaniu na licytację. Lista z Nr. fantów podlegających sprzedaniu na licytację wywieszona w lokalu Lombardu. Na dwa dni przed licytacją t. j. 6 i 7 marca r. b. Lombard nieczynny.

ZARZĄD BANKU.

koncpcja zbrojei jest wylicznie zalezna od zapasow broni i amunicji.
Wresciece deputowany Laurent Eynac wypowiedzial sie za umiędzynarodowienie lotnictwa w związku z nadmierne- mi wydatkami, jakie pociągają za sobą ustawicznie ulepszenia w lotnictwie. Dal- szych ciąg dyskusji nad tą sprawą odłożo- no do przyszłej srody.

DEKLARACJA NOWEGO RZĄDU AUSTRIACKIEGO.

Wiedeń. — Na czwartkowym pose- dzeniu parlamentu przedstawił się nowy gabinet wraz z prezydentem, poczem kan- celer dr. Buresch złożył deklarację rzą- du zaznaczając na wstępie, iż dotychcza- sowy filoniemiecki kurs austriackiej poli- tyki zagranicznej będzie w dalszym ciągu utrzymany. Przy omówieniu polityki wewnętrżnej rządu, podkreślił kanclerz konieczność rozbrojenia wszystkich par- tyjnych organizacji wojskowych.

MUZULMANIE W INDIACH PALĄ ŚWIĄTYNIE HINDUSKIE.

London. — Wiadomości napływające z Indji brzmią nadal groźnie. W prowinc- jach północnych, zwłaszcza w Kaszmir- ze, powstanie rozszerza się szybko, o- obejmując dalsze okręgi. Ludność muzul- mańska występuje wrogo wobec Hindu- sów. Miasto Kotli jest oblegane przez ma- hometan, którzy spalili tam świątynię hinduska i bank. W Mirkur spalono po- czte i kilka innych urzędów.

Władze angielskie wystąpiły do Kaszmi- ru dalsze wojska, istnieje bowiem obawa o tamy na rzece Chenab.

KRWAVE STARCIA W BERLINIE.

Berlin. — W Berlinie i na prowincji, doszło ubiegłej doby do szeregu krwa- wych starć z policją i do zaburzeń. W Berlinie patrol policyjny ostrzelany był z ukrycia. Pomiedzy hitlerowcami, komunistami i członkami republikańskie- go Reichsbanneru doszło w jednej z dziel- nic robotniczych do ostrej bitki, w wy- niku której 4 osoby zostały ranione.

DRAMAT MUSSLINIEGO NA SCENIE NIEMIECKIEJ.

Lipsk. — W teatrze Narodowym w Weimarze wystawiono dramata po raz pierwszy w Niemczech dramaty Mussoli- niego p. t. „100 dni”, ilustrujący dzieje tragicznych przeżyć Napoleona po uciecz- ce z Elby, wrażeńie kłeski pod Waterloo w parlamencie francuskim, zakoń- czone abdykacją cesarza i uwięzieniem go na wyspie św. Heleny. Na premierze obok członków ambasady i konsultatu włoskiego z Berlina, oraz licznych re- prezentantów prasy włoskiej i niemiec- kiej, był obecny przywódca narodo- wych socialistów, Adolf Hitler. Przed- stawienie zamieniło się w wielką mani- festację przeciwfrancuską w momencie, kiedy scena przedstawia dyktowanie przez Prusaków warunków pokojowych delegatom Francji.

ZGON Ś. P. IGNACEGO DĄBROW- SKIEGO.

Warszawa. — Wczoraj w południe zmarł, przeżywszy lat 57, wybitny i ce- niiony pisarz, ś. p. Ignacy Dąbrowski. Je- go „Felka” i „Śmierć”, śmiały w po- myśle i oryginalniemi w ujęciu powieś- ciami, gorąco zainteresowała się kryty- ka literacka, jeszcze zaś goręcej — ogół czytelnicy, który od młodego podów- czas autora napróżno oczekiwał dalszych licznych prac.

Ostatniemi dziełami ś. p. Dąbrowskie- go była powieś p. t. „Matki”, drukowa- na przed kilkoma laty. Powieś ta, w której widziano jakbydy renesans twórc- zości milczącego pisarza, w sferach czy- telników wzbudziła żywe zainteresowa- nie.

MANEWRY REICHSWEHRY NAD GRANICĄ POLSKĄ.

Kepno. — W srode rozpoczęły się w pasie granicznym pod Rawicem i Kro- toszynem ćwiczenia piechoty pruskiej. Manewry potrwać do 7 bm.

Kino „PANORAMA”
Monumentalny dramat w 12-u aktach p. t.
POWROT Z NIEWOLI
W ROLACH GŁÓWNYCH:
Dita Parlo, Gustaw Froelich i Lars Hanson.

Operacje wojenne trwają

Japończycy zajmują nowe porty chińskie.
Z Tokio donoszą: Według urzędowego komunikatu, dwa torpedowce japońskie zawięły do portu Czylia (na półwyspie Szantungskim, naprzeciw portu Artura), celem ochrony interesów japońskich.
Według tegoż komunikatu, trzy japoń- skie okręty minowe zawięły do portu Amoj (naprzeciw Formozy).
Według doniesień sowieckich, w porcie Swatau (naprzeciw Formozy) wyładował desant japoński, który obsadził dzielnicę portową i budynki rządowe. Kontrope- dowce japońskie strzelały w kierunku miasta. Dowódca japoński zażądał od bur- mistrza chińskiego zawieszenia dziennika za artykuł, obrażający cesarza japońskie- go. Oddział wojsk chińskich w sile 5.000 ludzi okopał się pod miastem. Oczekiwa-

NA ŚLASKU NIE DOJDZIE DO STRAJKU GÓRNIKÓW.

Katowice. — Sytuacja na kopalniach śląskich powoli wyjaśnia się. Większość kopalni mimo agitacji komunistycznej i so- cjalistycznej oświadcza się przeciwko strajkowi. Tam tylko, gdzie przewagę zdo- były elementy komunistyczne, doszło do dzikich strajków, które prawdopodobnie jutro będą zliwudowane.
Żalęgi naogół trzymają się odparnie wobec agitacji strajkowej. Dowodem te- go jest kopalnia Myslowice. W srode po- poł. odbyło się tam zebranie górników, na którym część żalęgów oświadczyła się prze- ciwko strajkowi. Zebranie miało przebieg bardzo burzliwy, albowiem komunisty z poza terenu kopalni gwałtownymi mowa- mi usiłowali skłonić żalęgi do strajku. Ze- branie rozbiło się bez powzięcia uchwał. Powtórne zebranie żalęgi odbyło się w czwartek przed południem, na którym o- świadczone się przeciw strajkowi.

BEZPOŚREDNIE ROKOWANIA W ZA- GŁĘBIU DĄBROWSKIEM DOTĄD BEZ WYNIKU.

Sosnowiec. — Prowadzone w dniach 3 i 4 b. m. bezpośrednie rokowania między Radą Zjazdu przemysłowców górniczych, a poszczególnymi związkami zawodowymi górników, zostały ukończone bez żadnego wyniku, a to z tego względu, że obie stro- ny zajmują stanowisko nieprzejednane.
Mimo to pertraktacje między stronami nie zostały zerwane, przeciwnie, odnowi- a się w przyszłym tygodniu. W piątek odbe-

POŻAR TEATRU W WARSZAWIE.

Warszawa. — W czwartek o godzinie 15-ej m. 30 wybuchł groźny pożar w tea- trze „na Chłodnej”, należącym do kon- cernu teatralnego dyr. Szyfmana.
Pożar powstał na strychu nad sceną, a jeden z robotników usiłował sam ogień ugasić, lecz było już za późno. Po chwi- li nadjechały dwa oddziały straży pożar- nej, które przystąpiły natychmiast do e- nergicznej akcji. W czasie akcji ratun- kowej spadający gzyms zranił ciężko je- dnego ze strażaków, 43-letniego Józefa Śmietańskiego. Pozałem poparzenia od- niósł wotary teatru Blaszczyk. Obu udzielił pomocy lekarz pogotowia.
Pożar w ciągu pół godziny zlokalizo- wano. Pastwa ognia padła cała scena, wobec czego przedstawienie komedji „Panna młoda” zostało odwołane. Pozat- em uległy częściowemu zniszczeniu de- koracje, klatka schodowa oraz cukiernia, mieszcząca się w tym samym gmachu, a w czasie akcji ratunkowej zalana zo- stała wodą kawiarnia w tym samym gm- achu.
Przyczyną pożaru było prawdopodobnie zaproszenie ogniem przez niedopałek papierosa lub krótkie spięcie przewodów elektrycznych.

Tysiące cierpiących na reumatyzm i podagra wyrażilo swe wysokie uznanie dla niezwykłej skuteczności działania Toguła. Gdy inne środki zawiodły, osiągnięto przy zastosowaniu Toguła nadzwyczajnie dobre rezultaty. Nieszkodliwe dla serca, żołądka i innych organów. Zapotrzą- cie się więc natychmiast w najbliższej aptece w Toguł — niema bowiem nic lepszego! Cena zł. 2.—

Koncert i przedstawienie na rzecz Tow. Opieki nad zwierzętami.

Dziś, w sobotę, o godz. 7-ej wiecz. w sali I Gimnazjum państw. (III Aleja 56) odbędzie się koncert i przedstawienie na rzecz Tow. Opieki nad zwierzętami. Wyko- nawcami przy udziale p. Miziukowej i prof. Mąkoszy będą uczenie i uczniowie miejscowych gimnazjów i seminar- jum, na program zaś złożą się: produk- cje chórowe i muzyczne, tańce, insceni- zacje i t. p. — Ceny miejsc od 50 gr. do 2 zł.

Niewątpliwie koncert o tak urozmai- nionym programie cieszyć się będzie du- żym powodzeniem.

Zabawa taneczna Zw. rezerwistów i b. wojskowych.

Dziś, w sobotę, w sali p. Stysińskiego przy ul. św. Rocha nr. 37 odbędzie się zabawa taneczna, urządo- wana przez Związek rezerwistów i b. wo- jskowych I i 2 pluton. — Początek o go- dzinie 8-ej wiecz.

Materiały spisowe w 40-tu wagon- nach kolejowych.

Zgodnie z terminarzem drugiego powszechnego spisu ludności, władze spisowe wszystkich powiatów i miast wydzieleonych przesyłały już do Biu- ra Powszechnych Spisów przy Głównym Urzędzie Statystycznym całkowite komple- ty arkuszy spisowych.

Ułgi kolejowe dla akademików.

Minist. komunikacji wydało do wszyst- kich dyrekcji kolejowych telegraficzne polecenie uwzględniania zaświadczeń na przejazdy ulgowe dla akademików i stu- chaczy szkół wyższych, bez względu na termin ważności tych zaświadczeń.
Zarządzenie to dotyczy ulg kolejowych dla akademików, korzystających z ferji międzysesemtralnych. Termin ważności ulg dla akademików i słuchaczy wyż- szych szkół, ustalony uprzednio na czas do 3 lutego, przedłużony został do dnia 15 lutego r. b.

A jednak ma być podatek miejski od elektryczności w Częstochowie.

Miastom przysługuje prawo pobierania do- datku w wysokości 2 i pół proc. do świe- żo wprowadzonego 10-procentowego pań- stwowego podatku od elektryczności.
Jak donosiliśmy, Rada przyboczna przy kierowniku Tymcz. Zarządu miasta, pra- gąc oszczędzić ludności nowych ciężar- rów, wypowiedziała się za niewykorzy- staniem przez miasto przyznanego mu dodatku do państw. podatku od elek- tryczności.

Restytucja w sklepach

Niestety, urząd wojewódzki w Kiel- cach stanął na tem stanowisku, że miasto powinno wykorzystać przysługujące mu uprawnienia i nie powinno zrękać się dodatku.

Restytucja w sklepach

W dniu wczorajszym Straż graniczna w Częstochowie na mocy rozporządzenia Głównego Urzędu celnego w Warszawie dokonała rewizji w kilku sklepach z ma- terjałami piśmennymi m. in. i w naszym sklepie „Gonica”, w poszukiwaniu towaru zagranicznego firmy Hannowerskiej „Gin- ter - Wagner”, mającej swój oddział głów- ny w Gdańsku.

Posiadany przez nasz sklep zapas to- waru wspomnianej firmy został zakwest- ionowany do czasu wyjaśnienia tej przy- krej dla zainteresowanych sprawy.

Nie wchodząc narazie w pobudki zarządzeń Urzędu celnego i nie przesadza- jąc sprawy, w jaki sposób towar „Gin- ter - Wagnera” sprowadzały inne firmy do Częstochowy, nasz sklep jak najlegalniej nabywał te towary bezpośrednio z gdań- skiej firmy drogą przesyłek pocztowych, bądź kolejowych. Mimo to narażeni zo- staliśmy wczoraj na dotkliwie straty, spo-

KRONIKA

Sobota 6 LUTY
Dziś — Tytusa i Doroty
Jutro — Romualda
Wschód słońca o godzinie 7.15
Zachód „ ” 16.42
Kalendarz historyczny:
Polacy ustępują z pod Pskowa w 1582 roku.

— **Zjazd regionalny Izby Przemysłowo- Handlowej.** Pragnąc zapoznać się bliżej z obecną sytuacją kupiectwa ziemi ra- domskiej i jego aktualnemu potrzebami, Izba Przemysłowo - Handlowa w Sosnow- cu zwoluje do Radomia na niedzielę dn. 7 lutego 1932 r. godz. 11 przed południem do sali zjeźdu regionalnego (Sienkiewi- cza 5) zjazd regionalny sfer kupiectwa ziemi radomskiej z udziałem radców Izby.

— **Doroczna reduta Straży Ogniowej.** A więc dziś, w sobotę, odbędzie się do- roczna reduta Straży Ogniowej, zapowia- dająca się zwyczajowo, jako najświet- niejsza i najtłumniejsza zabawa karna- walu.
Reduta tem większem powodzeniem i poparciem cieszyć się winna, że Zarząd Straży przeznaczył 30 proc. czystego do- chodu z zabawy na rzecz bezrobotnych.

— **Reduta tem większem powodzeniem i poparciem cieszyć się winna, że Zarząd Straży przeznaczył 30 proc. czystego do- chodu z zabawy na rzecz bezrobotnych.**
Pożądana jest jaknajwiększa ilość kos- tumów i masek. Demaskowanie nastą- pi o godz. 3-ej w nocy. Panów bezwzględ- nie obowiązują frak lub smoking.
Program reduty przewiduje mnóstwo ciekawych atrakcji. Jedną z sensacji Re- duty będzie konkurs na najładniejszy kos- tum damski. Przygrywać będą na zmia-

— **Reduta tem większem powodzeniem i poparciem cieszyć się winna, że Zarząd Straży przeznaczył 30 proc. czystego do- chodu z zabawy na rzecz bezrobotnych.**
Pożądana jest jaknajwiększa ilość kos- tumów i masek. Demaskowanie nastą- pi o godz. 3-ej w nocy. Panów bezwzględ- nie obowiązują frak lub smoking.
Program reduty przewiduje mnóstwo ciekawych atrakcji. Jedną z sensacji Re- duty będzie konkurs na najładniejszy kos- tum damski. Przygrywać będą na zmia-

Restytucja w sklepach

W dniu wczorajszym Straż graniczna w Częstochowie na mocy rozporządzenia Głównego Urzędu celnego w Warszawie dokonała rewizji w kilku sklepach z ma- terjałami piśmennymi m. in. i w naszym sklepie „Gonica”, w poszukiwaniu towaru zagranicznego firmy Hannowerskiej „Gin- ter - Wagner”, mającej swój oddział głów- ny w Gdańsku.

Posiadany przez nasz sklep zapas to- waru wspomnianej firmy został zakwest- ionowany do czasu wyjaśnienia tej przy- krej dla zainteresowanych sprawy.

Nie wchodząc narazie w pobudki zarządzeń Urzędu celnego i nie przesadza- jąc sprawy, w jaki sposób towar „Gin- ter - Wagnera” sprowadzały inne firmy do Częstochowy, nasz sklep jak najlegalniej nabywał te towary bezpośrednio z gdań- skiej firmy drogą przesyłek pocztowych, bądź kolejowych. Mimo to narażeni zo- staliśmy wczoraj na dotkliwie straty, spo-

Kino-Teatr „NOWOŚCI”
Najpiękniejszy film ostatnich czasów z naj- znakomitszą parą kochanków
ALBERTEM PREJEAN I ANNA BELLA
OBŁAWA W PARYŻU
Młod pra ram Tygodnik Dźwiękowy Foxa.
Wejście od 50 gr. Poczt. o 5 pp. Ostatni seans 9.30.

wodowane zamętem w sklepie i uinieruchomieniem zakwestjonowanych materiałów pisemnych.

Sądymy jednak, że sprawy celne należało we właściwym czasie inaczej uregulować drogą specjalnych opodatkowań na komorze celnej w Gdańsku, przez co skarb mógłby mieć nowe źródło zysku, a odbiorców firmy nie naraziłoby się na niepotrzebne szkiany i koszty.

Niezależnie od rozwiązania tej sprawy, która przy tej sposobności powinna być początkiem uniezależnienia rynku wewnętrznego danej branży od firm zagranicznych, stwierdzić należy, że niektóre biura jak również pp. inżynierowie i technicy, pomimo dobroci naszych wyrobów krajowych, nie chcą przyzwyczać się do używania tuszów i atramentów oraz kalki i t. p. wytwórni krajowych, lecz żądają kategorię towarów Gintera-Wagnera.

Może więc nareszcie, z powodu całkowitego zaskwestrowania materiałów pisemnych Gintera-Wagnera, posługujący się temi materiałami przekonają się o dobroci naszych krajowych towarów, tem więcej, że wrogie stanowisko Niemiec nakazuje nam w każdym wypadku, o ile możliwości, popieranie krajowych wyrobów w myśl szczytnych hasel samowystarczalności narodowej.

Z zabawy ludowej w sali Katedralnej. W ub. sobotę odbyła się zabawa taneczna, urządzona staraniem T-wa śpiewaczego chóru katedralnego w Częstochowie. Pięknie udekorowaną przez p. Kostępskiego salę wypełniła po brzegi publiczność, która przy dźwiękach dobrej orkiestry 27 p. p. bawiła się do rana. Królową balu została wybrana p. Kulińska Irena, jako nagrodę otrzymując piękny kosz kwiatów, ofiarowany przez zakład ogrodniczy p. S. Jastrzębskiego. Za najlepsze wykonanie mazura nagrodę w postaci bonbonierki, ofiarowanej przez firmę P. Dębski, otrzymali p. Nowakowska Kazimiera i p. Kozłowski Jan, za oberka zaś nagrodę w postaci obrazu, ofiarowanego przez „Goniec Częstochowski” otrzymali p. Bohuszowa Janina i p. Henel Roman.

Zabawa przeciągnęła się do białego rana, pozostawiając uczestnikom miłe wspomnienia.

Nocne dyżury aptek.
W nocy z dnia 5 na 6 bież. miesiąca otwarte będą następujące apteki:
p. Szostakiewicz — Nowy Rynek Nr. 6.
p. Bujanowski — ul. Kościuski Nr. 37

Specjaliści od gołębi
Hurtownia kradzionych ptaków w domu nr. 7 przy Ryнку Wieluńskim.

W związku z dokonaniem licznych kradzieży gołębi na terenie miasta przeprowadzone energiczne dochodzenia wykazały, że sprawcami całego szeregu tych kradzieży byli: Orgielewski Józef (Roch 14) i Stedlecki Jan-Bolesław (Rynek Wieluński 7).

Wszystkie skradzione gołębie ukrywane były w domu nr. 7 przy ulicy Rynek Wieluński. Część skradzionych gołębi znaleziono podczas rewizji w Siedleckiego, inne zaś zostały wywożone do Radomska i sprzedawane szwercowi Mielczarkowi Romanowi.

Ogólnie skradzionych było 100 szt. gołębi, wartości 450 złotych.

Otruś się arsenikiem, aby uniknąć wstydu. W nocy z poniedziałku na wtorek nieznaną sprawca wszedł od strony podwórza przez otwór w szybie do apteki mgr. Kozerskiego (II Aleja 26) i z szufłady zabrał około 30 zł., a ponadto kilka butelek perfum.

W toku dochodzeń policja ustaliła, iż kradzieży dopuścił się zatrudniony do niej dawną w aptece 19-letni Józef Zygmuntowicz, który przyniósł do wina i został wypuszczony na wolność.

Ambitny chłopak jednak, obawiając się kompromitacji, po opuszczeniu wzdysła śledczego zażył znacznej dozy arsenuku i onegdaj zmarł w szpitalu na ul. Jasnej.

Czyja portmonetka? W Komisariacie P. P. (Kościuski 24) znajduje się do odebrania portmonetka z pieniędzmi.

Znaczna kradzież z mieszkania. Władysław Bąk, zam. w Aniołowie, zameldował policji, że w czasie jego nieobecności z mieszkania za pomocą do-

Dr. Władysław Smoniewski
zmarł w Warszawie dn. 4 lutego 1932 r.
Nabożeństwo żałobne odprawione zostanie dn. 6-go lutego b. r. o godz. 8.30 rano w kościele św. Rocha w Częstochowie, poczem nastąpi złożenie zwłok do grobu rodzinnego na cmentarzu parafjalnym św. Rocha.
O czym zawiadamia przyjaciół, zyczyliwych i znajomych zmarłego, pozostała w głębokim żalu
KOLEŻANKI.

KUNEGUNDA MORAWSKA
Uczelnia Państw. Szkoły Zaw. Żeńskiej w Częstochowie.
Opatrzone św. Sakramentami po długich i ciężkich cierpieniach zasnęła w Państ. dnia 4 lutego 1932 roku, przeżywszy lat 18.
Wyprawdzenie zwłok z domu przy ul. św. Augustyna Nr. 25 na cmentarz św. Rocha nastąpi w niedzielę dnia 7 b. m. o godzinie 2-jej po południu. Nabożeństwo żałobne odprawione zostanie w kościele św. Jakoba we wtorek, o godzinie 9-jej rano.
Na smutne te obrzędy zaprasza życzliwych zmarłej
KOLEŻANKI.

branego klucza nieznaną sprawcę dokonali kradzieży garderoby i bielizny, wart. 1.260 zł. Dochodzenie w toku.

Rowerzy giną! Kaniowski Bronisław (Złota 8) zameldował policji, że z korytarza domu przy ulicy Najów, Marij Panny 16 skradziono mu rower, wart. 150 zł.
Sztorder Stanisław (ul. Bór 24) zameldował policji, że z korytarza skradziono mu rower, wart. 70 zł.

Czy porzucony łup złodziejski? W ub. czwartek na polnej drodze około posesji nr. 10 przy ulicy Skrzyneckiego — znaleziona została nieżywa świnia, wagi około 30 kg., niewiadomego właściciela.

Z KRAJU.

(—) **Likwidacja jacejki komunistycznej w Starachowicach.** W ostatnich dniach władze bezpieczeństwa dokonały w Starachowicach likwidacji jacejki komunistycznej, która ostatnio ożywiła znacznie swą działalność antypaństwową.

Ogółem aresztowanych zostało 10-ciu robotników, zatrudnionych przeważnie w zakładach starachowickich, a mianowicie: Władysław Spychaj, lat 23 (ślusarz), Władysław Cichoń, lat 33 (szliflerz), Jan Kucharczyk, Władysław Krawczyk (szliflerz), Jan Kędziński, Władysław Swatek (ślusarz), Stanisław Szoplik, Miłkołaj Majewski (rymarz), Zygmunt Rządca (ślusarz) i Majlech Drainudel.

Głównym działaczem organizacji był Cichoń, w mieszkaniu którego odbywały się konspiracyjne zebrania oraz Spychaj, który uprzednio skazany został za działalność antypaństwową na 6 lat ciężkiego więzienia. Pozatem Cichoń i Spychaj byli zarazem działaczami „mopru”. Wszystkich aresztowano i przekazano do dyspozycji władz sądowych.

Podczas rewizji w mieszkaniu aresztowanych znaleziono portret Lehina oraz większą ilość ulotek i broszur o treści wybitnie antypaństwowej.

(—) **Wstrząsająca tragedja.** Z Katowic donoszą: Onegdaj o godz. 5-jej nad ranem rozegrała się w mieszkaniu kierownika restauracji Gądkwicza w Rozdździenu przy ul. Hugona, Grola, krwawa tragedja.

Grol o godz. 1-jej w nocy zamknął restaurację i udał się na bal maskowy do restauracji Smykały w Rozdździenu. Około godz. 5-jej nad ranem Grol wrócił pijany do domu. Żona jego, 37-letnia Helena, czyniła mu z tego powodu wyrzuty. Podniecony Grol chwycił rewolwer i wystrzelił w kierunku żony, raniąc ją lekko w głowę nad prawym okiem. Grolowa uciekła z mieszkania, mąż rzucił się za nią, wrócił jednak do mieszkania i z okrzykiem: „Jezus, Maria, co ja zrobiłem!”, dobył rewolweru i dwukrotnie strzelił sobie w głowę. Ciężko ranny w prawą skroń padł na ziemię i skonał. — Wezwany lekarz dr. Drozd zaopatrzył ranę Grolowej, poczem pogotowie przewiozło ją do szpitala Spółki Brackiej w Mysłowicach. Zwłoki Grola złożono w miejscowej kostnicy. Grol osierocił troje nieletnich dzieci.

(—) **Samobójstwo ociemniałego inwalidy wojennego.** Onegdajszej nocy przy ul. Twardej 25 w Warszawie zdarzył się

tragiczny wypadek. Do mieszkania Aleksandra Lucenki, ociemniałego inwalidy wojennego, przyszedł jego kolega z wojny europejskiej, również ociemniały inwalida, 31-letni Wiktor Rusiłowicz, zamieszkały na Bielanych. Rusiłowicz po północy powrócił z miasta w towarzysztwie Lucenki i żony jego Walerji. Około godz. 4-jej m. 30, gdy wszyscy domownicy byli pogrążeni w śnie, Rusiłowicz wstał z łóżka, otworzył okno i wyskoczył z drugiego piętra, padając uderzył głową o kamienne schodki, prowadzące do sieni. Wskutek pęknięcia czaszki i wypłynięcia mózgu, Rusiłowicz poniósł śmierć na miejscu. Denat zamieszkiwał z żoną w centralnym Instytucie wychowania fizycznego na Bielanych. Przyczyną samobójstwa prawdopodobnie apatia życiowa. Rusiłowicz oddawna nosił się z zamiarem samobójczym. Zwłoki przewieziono do. prosektorjum.

(—) **Za znieważenie profesorki 6 miesięcy ciężkiego więzienia.** Niemalą sensację wzbudziła w Śniatynie rozprawa Piotra Kotapskiego i Kazimierza Jabłczyńskiego — abiturjentów tuł. państw. gimnazjum, których prokuratura oskarżyła o zbrodnię z par. 99 i 153 u. k., t. j. o niebezpieczne pogroźki i czynne znieważenie profesorki tuł. gimnazjum — Janiny Rozenek. Po wysłuchaniu oskarżonych i pokrzywdzonej oraz przesłuchaniu świadków, wydał sąd wyrok skazujący osk. Kotapskiego na 6 miesięcy ciężkiego więzienia, odpowiedzialnego obostrzonego z zawieszeniem na lat 5, zaś uwalniającego osk. Jabłczyńskiego od wina i kary. Rozprawie przewodniczył s. o. Goertz. Oskarżał prokurator rejonowy dr. Wasserman. Obronę wnosili adwokat dr. Hrubar i dr. Eisner.

Restauracja „WIR”
(d. EXPRESS)
(Róg Aleji i Kościuski)
Pierwszorzędna kuchnia. Bogaty wybór trunków. Staranna usługa.
Przygrywa orkiestra dancinowa!

Ostatnie wiadomości.
AMERYKAŃSKI ADMIRAL PRZYBYŁ DO SZANGHAJU.
Szanghaj, 5.2. — Przybył tu admiral Kelly i 7 kontrtorpedowców amerykańskich.
CHINCZYCY STAWIAJĄ DZIELNY OPÓR.
Szanghaj, 5.2. — O północy artylerja japońska rozpoczęła bombardowanie fortu chińskiego z ciężkich dział, które trwało przez 4 godziny. Pomimo gwałtownego ognia oddziały japońskie nie posuwały się naprzód.
Szanghaj, 5.2. — Dwa chińskie samoloty myśliwskie zaatakowały 6 samolotów japońskich do rzućania bomb, które pośpiesznie wycofały się, przyczem jeden samolot japoński spadł w drodze powrotnej.

Na podwórzu gmachu, w którym mieści się główna kwatera japońska wybuchło kilka bomb.

Szanghaj, 5.2. — Po straszliwym bom-

bardowaniu Sza-Pei przez samoloty japońskie powstała na przestrzeni 4 kilometrów olbrzymia luna od pożarów. Chińczycy zajmują nadal ruiny dworca w Sza-Pei i Wu-Sung.

KRAJOWNIKI WŁOSKIE WYRUŚZYŁY NA DALEKI WSCHÓD.

Rzym, 5.2. — Krawownik „Trento” i „Espero” opuściły port Geto, udając się w kierunku Szanghaju.

UJĘCIE FAŁSZERZY BANKNOTÓW 20-ZŁOTOWYCH.

Wilno, 5.2. — Patrol K. O. P. przytrzymał 3 osobników, usiłujących przekroczyć granicę sowiecką. Okazało się, że są to oddawna poszukiwani przez policję fałszerze banknotów 20-złotowych. Przy fałszerzach znaleziono 1500 zł. w fałszywych banknotach i znaczniejsze sumy w walucie obcej.

OGŁOSZENIE.

N. E. 2330/31.
Komornik Sądu Grodzkiego w Częstochowie rewiru III-go J. Kossek zamieszkający w Częstochowie przy ul. Jasnej Nr. 21, ogłasza, że w dniu 12 lutego 1932 roku od godziny 10 rano w Częstochowie ul. Piotrowska pod Nr. 2 odbędzie się sprzedaż przez licytację ruchomości należących do Chila Rezena, Chila Rozentała i Janika Mantla, mianowicie: autobusu 16-o osobowego, ocenionego na zł. 2.000.
Dnia 30 stycznia 1932 r.

N. E. 2330/31.
Komornik Sądu Grodzkiego w Częstochowie rewiru III-go J. Kossek zamieszkający w Częstochowie przy ul. Jasnej Nr. 21, ogłasza, że w dniu 12 lutego 1932 roku od godziny 10 rano w Częstochowie ul. Piotrowska pod Nr. 2 odbędzie się sprzedaż przez licytację ruchomości należących do Borucha Sperlina, mianowicie: samochodu 5-cio osobowego ocenionego na zł. 2.000, który może być sprzedany niżej szacunkui, jako w drugim terminie.
Dnia 30 stycznia 1932 r.

N. E. 4868/29.
Komornik Sądu Grodzkiego w Częstochowie rewiru III-go J. Kossek zamieszkający w Częstochowie przy ul. Jasnej Nr. 21, ogłasza, że w dniu 18 lutego 1932 roku od godziny 10 rano w Kluczej gm. Przystań odbędzie się sprzedaż przez licytację ruchomości należących do Romana Patrzykowskiego, mianowicie: 2 konie, ocenione na zł. 750.
Dnia 28 stycznia 1932 r.

Komornik Sądowy **JÓZEF KOSSEK.**

OGŁOSZENIE.

Dnia 7 lutego odbędzie się walne zebranie Członków Częstochowskiego oddziału Związku Ogrodników w sali Śemiku o godz. 14, zaś o godz. 15-zebranie członków i sympatyków Twa Pszczelnicy. Porządek dzienny tych zebrań podany będzie w kronice.

Wydział Zamiejscowy Sądu Okręgowego Piotrkowskiego w Częstochowie na zasadzie art. 1777 § 9 i § 10 U. P. C. niniejszym obwieszcza, że na zadanie Józefa Dębskiej, decyzją Sądu z dnia 11 stycznia 1932 r. zostało wdrożone postępowanie co do użycia Bolesława Dębskiego do zmarłego. Wzywa się przeto zamężonego Bolesława Dębskiego urodzonego 8 lutego 1898 w Radomsku syna Walentego i Apolonii z Lesińskich, który w 1914 roku został pobrany do wojska rosyjskiego i dotychczas nie powrócił, aby w terminie 6-miesięcznym od dnia wydrukowania niniejszego stawiał się do Wydziału Zamiejscowego Sądu Okręgowego Piotrkowskiego w Częstochowie zawiadując, w przeciwnym razie zostanie uznany za zmarłego. Wzywa się również wszystkich, którzy o życiu lub śmierci zamężonego Bolesława Dębskiego posiadają jakiegokolwiek wiadomości aby o znanych sobie faktach zawiadomili Sąd w powyższym terminie, powołując się na Nr. sprawy Z. 285/31.
Wicyprezs (—) A. Keller.
Sekretarz (—) J. Tejsorowski.

OFIARY.

Na bezrobotnych: Jureta Moszek zł. 5.
Dr. Kokozewski zam. udziału w balach na: Straż Ogniowa zł. 10. — Zrzeczenie Sióstr Pogot Sanit. P. C. K. zł. 5. —
Na Mleko dla dzieci leczonych w Przychodni Przeciwgruźliczej: Beziemskiej zł. 10.00.
Na bezrobotnych: Prac. fab. i folwarku Wyrzo sowa zł. 20.70, Stanisław Bakowski za styrcę i luty zł. 6.00.
Na bezdomne dzieci: Kazimierski zł. 1. —
Na Czerwony Krzyż: Heingerer zł. 3.

RÓDZKARZ
inżynier Bruneman, odnajduje żyły wodne, podaje głębokość, odróżnia wodę zwykłą od mineralnej, natę, węgiel, rudy, rzeczy złote i srebrne, znajdujące się w ziemi. Zgłoszenia kierować: Skrupa Wilhelm, Królewska Huta, Górny Śląsk, 3-go Maja nr. 72.

FORD-POLCIEŻARÓW.
KA w dobrym stanie do sprzedania tania. Wiad. w Administracji Gońca III-cia Aleja nr. 52.
PROSZKOWANIE.
Za troskliwą opieką nad moją żoną, Stefanią Tatarowicz, składam serdeczne podziękowanie P. Dr. Stanisławowi Kohnowi, oraz opiekunie, p. Marij Kohnowej, 189

UNIEWAŻNIAM
skradziony weksel na zł. 300. — z wystaw. Józef Pietryka. 287
ZGINAŁ
dowód osobisty wydany przez Starostwo Częstochowskie na imię Łukasik Kazimierz. 190
Teodor Homel.

DZWIĘKOWE „GRAND-KINO”
PREMIERA 5-go lutego
Gony miejsce od 1. Początek o 5 p. p. Ostatni o 9.30 w. Sala ogrzana. Szc. w efiszach.

Tragiczne dzieje najpiękniejszej kobiety „Miss Europy”
KOBIETO NIE GRZESZ
Zdjęcia z konkursu piękności w San Sebastian... Bogata wystawa... Niebywała gra...
W roli głównej: **LOUISE BROOKS i JEAN BRADIN.**

NAD PROGRAMEM
„MICKY ŻOŁNIERZEM”
i polskie „PŁON NIE IEMY PŁON”
Uwaga: W nast. progr. niepełni. Film świetla Szary dom.

Kino-Teatr „MUZA”
 Wspaniały film polski w-g powieści Ireny Zarzyckiej
 z nami ekranu polskiego
 jak: Maria Malinko, Zbysz-
 kiem Sawonin i innymi
DZIKUSKA
 oraz **WESOLO NADPROGRAM!**
 Ceny miejsc od 50 groszy. — Szczegóły w afiszach.

Kronika handlowa

— **Eksport konfekcji polskiej do Francji zagrożony.** Z okazji inauguracji nowego gmachu Izby Handlowej w Paryżu, minister przemysłu i handlu wygłosił przemówienie o sytuacji gospodarczej Francji i o zarządzeniach, mających na celu ochronę sytuacji, wytworzonej ostatnio w stosunkach międzynarodowych. Przemówienie to w miarodajnych kołach gospodarczych Francji komentowane jest jako zapowiedź mającego już w najbliższym czasie nastąpić skontyngentowania przywozu całego szeregu wyrobów gotowych. Specjalne zarządzenia te miałyby dotyczyć artykułów konfekcyjnych, przywożonych do Francji. Realizacja tego za rządzenia skierowałaby się w pierwszym rzędzie przeciwko produkcji polskiego przemysłu konfekcyjnego, który wobec utraty rynku odbiorczego w Anglii znalazł w Francji poważne możliwości zbytu, kierując tam ostatnio znaczne ilości.

— **Dalsze utrudnienia dla eksportu polskiego węgla.** Rząd francuski, który niedawno zmniejszył kontyngenty przywzowe na węgiel zagraniczny o 28 proc. — postanowił obecnie zredukować je o dalsze 8 proc., t. j. o 36 proc. Zarządzenie to stanowi nowy cios dla eksportu naszego węgla, ponieważ tem samem skurczą się jeszcze bardziej i tak już małe kontyngenty polskie.

— **Polskie kontyngenty przywzowe drewna do Francji.** Na tle wyznaczonych na pierwszy kwartał r. b. dla różnych krajów kontyngentów przywozu drewna do Francji, zwraca uwagę wyznaczenie bardzo wysokich kontyngentów dla Szwecji i Finlandii i to na okres, kiedy, wobec utrudnionej komunikacji morskiej, przywóz z tych krajów jest minimalny. W tych warunkach istnieje możliwość, że kontyngenty dla powyższych krajów, nie wyżytkane w pierwszym kwartale, będą przeluźnione na kwartał następujący, przez co podaż wzrośnie w sposób nadmierny. Co do wysokości przyznaczonych na pierwszy kwartał kontyngentów, w ogólnej ilości 262.609 ton wyznaczonego na ten okres przywozu, Finlandia uczestniczy w 22 proc., Szwecja w 20 pr., a Polska z kontyngentem 22.217 ton, tylko w 5,3 proc.

— **Rokowania handlowe z Austrią.** Rokowania handlowe polsko-austriackie weszły w okres końcowy. Zawarte ma być porozumienie handlowe na okres trzech miesięcy. Trudności w zakończeniu rokowań wynikają z wewnętrznego stanu finansowego Austrii, która wobec braku dewiz, musi ograniczać przydziały tych dewiz dla importerów.

Rokowania do ustalenia kontyngentów na artykuły, których przywóz do Austrii jest skontyngentowany są w toku. Poza tem tematem rokowań jest unormowanie przydziału dewiz dla polskich eksporterów towarów, które nie są skontyngentowane w przywozie do Austrii.

— **Z handlu włókienniczego.** Możliwości koniunkturalne na rozpoczynający się rok są w handlu włókienniczym jeszcze niezupełnie ustalone. Istnieje pewne obawy dodatnie. Wielkie nadzieje pokłada handel w reformie podatku obrotowego. Projektowane zryczałtowanie tego podatku we włókiennictwie przyczynić się może wydajnie do uzdrowienia stosunków w tej branży, likwidując placówki, konkurujące przez nieplacenie podatków z solidnymi przedsiębiorstwami. Stabilizacja wymiaru i określenie ich z góry u możliwiwa drobnym przedsiębiorstwom racjonalną kalkulację kosztów i cen. Drugim dodatnim zjawiskiem są niewielkie słosunkowo zapasy towarów w składach u kupców, którzy nie mogą tworzyć zbyt wielkich kosztów, gdyż znaczna część zmniejszonych kapitałów muszą mieć w obrotcie.

— **Ceny jaj.** Na posiedzeniu sekcji małarsko-jajczarskiej warszawskiej nabiła w jej komisji cennikowej uchwalono obniżyć od 28 stycznia ceny jaj gwarantowanych świeżych z 15 do 13 gr., zachowując bez zmiany cenę jaj wapiennych.

— **Przyjaźni, zdrowia sobie przy kuflu życzymy i bodaj, że to i to przy kuflu tracimy.**
 Kociłanowski.

Zatarg wojenny na Dalekim Wschodzie

Moment, w którym Japonia wystąpiła czynnie na terenie Chin, był wyjątkowo dla niej korzystny. Rząd Mikada mógł rozpocząć działania wojenne na Dalekim Wschodzie bez obawy ryzyka, gdyż interwencja mocarstw europejskich i Ameryki wydawała się wykluczoną. W Japonii koła polityczne przewidywały — i słusznie — licząc się z możliwością większej i dłuższej akcji, iż w danej sytuacji żadne państwo zainteresowanych w Chinach mocarstw nie będzie mogło przeszkodzić skutecznie ani okupacji Mandżurji, ani dalszym operacjom wojennym na terenie chińskim, jeśli wywiąza się one z początkowych posunięć armii gen. Honyo.

W całym dotychczasowym przebiegu wydarzeń sprawdziła się słuszność przewidywań rządu japońskiego. W Brytanii nie kwapi się do czynnej interwencji, nie widząc dla siebie szkody w operacjach japońskich, a przeciwnie — może nawet upatrywać pewien plus polityczny w okupowaniu Mandżurji, która stanie się tamą dla postępów i wpływów Rosji, dającą supremacją militarysty japońskiego wywrze — jak sądzą koła polityczne angielskie — korzystny wpływ na nastroje w Indiach. Z tych względów Wielka Brytania zachowuje wobec Japonii stanowisko życzyliwej raczej neutralności. Rosja sowiecka — zbyt oddalona od teatru operacji wojennych i koncentrująca wszystkie swe wysiłki na pracy około piatiletki — ani chce, ani może angażować się w awantury wojenne i ogranicza się od samego początku do protestów płatniczych. Inne państwa, jak Izrael, Francja, Belgja — nie mają powodu do zaniebywania własnych skomplikowanych spraw na terenie Europy dla kwestii prestiżu i koncesyj na Dalekim Wschodzie.

Jedynym moceństwem, które z natury

rzeczy, tj. ze względu na tezę t. zw. otwartych drzwi w Chinach dla handlu zagranicznego oraz swoje posiadłości zamorskie — wyspy Filipińskie i archipelag Hawajski — zostało bezpośrednio zagrożone, są Stany Zjednoczone. Dlatego też wystąpiły one kilkakrotnie z ostrym protestem, a wreszcie — po walkach w Szanghaj — zdecydowały się na próbę interwencji w postaci demonstracji floty, do której usiłowały bardzo energicznie wciągnąć i W. Brytanję. Akcja pomyślana szerzej i ostrzej zapewne w Waszyngtonie, idzie jednak w zwolnionem tempie, na co wpłynęła oczywiście japońska polityka tolerancyjna W. Brytanji.

Aczkolwiek Japonia nie liczyła się z góry z poważniejszą akcją mocarstw, to jednak i dzisiaj jeszcze, gdy wprowadziła w grę większe siły zbrojne i rozszerzyła znacznie teren operacji wojennych, prowadzi nieoficjalną wojnę w sposób ostrożny, jeśli chodzi o użycie środków walki. Japońskie dowództwo i oddziały operacyjne stosują w obecnym walkach na terenie Chin te metody i te środki, które były znane i używane podczas wojny r. 1914. Jak widać ze sprawozdań wojennych, armja gen. Honyo nie posługiwała się np. bronią chemiczną, nowymi wynalazkami, które od czasu wielkiej wojny niewątpliwie zostały przyjęte i zastosowane w wojsku japońskim. W tej taktyce Japończyków można się dopatrywać rezerwy i ostrożności, aby nie wyrzucić na stół gry swoich asów, dopóki nie zajdzie faktyczna konieczność. W wojnie z Chinami konieczność taka nie istnieje i Japonia rezerwuje widocznie gros swych środków wojennych na chwilę starcia z przeciwnikiem groźniejszym, przeciw któremu trzeba wyruszyć z całym arsenałem niszczycielskich cudów techniki nowoczesnej.

Wymierający szczerp

W Kurlandii niedaleko od m. Lipawy, na wybrzeżach morza Bałtyckiego węgelną dziś resztki plemienia Liwów, zamieszkujących niedługo całe prawie terytorjum dzisiejszej Łotwy. Z czasem wyparciu ze swych siedzib przez przybywów z Północnego Wschodu, Lotyszów, schronili się na wąskim pasku wybrzeża odgradzając się puszcza błotnistą od reszty kraju. Plemię to bardzo nieliczne. Obecnie nie przynosi ono półtora tysiąca głów, przyczem liczba ta z każdym rokiem się zmniejsza i za lat kilkadziesiąt zapewne i sladu po Liwach nie zostanie.

Liwowie, trzyności się wyłącznie rybołówstwem są wzdyscy bez wyjątku słusznego wzrostu i barczyci. Kobiety ich są brzydkie i mają wybitnie męskie rysy twarzy. Język Liwów zupełnie niepodobny do języka lotewskiego należy do grupy językowej fińsko-turajskiej.

Liwowie należą do wyznania prawosławnego ale nie podlegają jurysdykcji arcybiskupa prawosławnego w Rydze, tylko wybierają sobie duszpasterzy według własnego upodobania. Lotewskich republikkańskich rządów również nie uznają, lecz mają własnego oberalanego „króla” posiadającego władzę nieograniczoną. Wogóle rządzą się systemem państwa arcybiskupa. Bardzo ciekawe są ich starożytności, przechowane dotychczas w nieskazitelnej czystości, zwyczajnie i obyczajnie narodowe. Władze lotewskie z początku nie były skłonne tolerować państwa w państwie. Wobec jednak zdecydowanego oporu Liwów pozostawiono ich wreszcie w spokoju przez pamięć na to, że są prawowitymi autochtonami Łotwy.

„Dama dworu” młodej republiki hiszpańskiej.

W zdemokratyzowanej Hiszpanji, „dama dworu imię Republiki” nie odznaczają się szlachetnym manierami. Róż wśród owych czerzonych republikanek wodzi niejaka „towaryszka Nelken”, która została wybrana z ramienia partji socjalistycznej na posłankę prowincji Badajoz. Wprawdzie posłowie opozycyjni wykazali czarno na białem, że towaryszka Margareta Nelken jest rodowitą Niemką, niemą więc prawa reprezentować prowincji hiszpańskiej, ale energiczna dama oświadczyła z trybuny sejmowej, że jest „duszą” Hiszpanki. Nowi penowie rzą-

szym ciągu spełnia swe obowiązki — to jednak z dniem każdym położenie jej staje się trudniejsze, wskutek wzmagającej się agitacji radykałów. Towaryszka Nelken mogłaby dużo na ten temat powiedzieć.

Charakterystyczny przyczynek do historii przewrotu hiszpańskiego stanowić może oświadczenie jednego z uczestników masakry z Castilbanco, który — gdy go zapytano dlaczego pastwił się nad zandarmami? — odpowiedział:
 — Sam nie wiem. Byłem uczciwym czło-wiekiem. Ale mnie „odmieniono”. Nie wiem jak się to stało...

Władze oczy angielskiego lekarza

Kto był odkrywcą hypnozy?
 Często zastanawiano się nad tem, kto właściwie odkrył hypnozę. Brak jednoznacznej odpowiedzi na to pytanie, a posiadane wiadomości z odległej starożytności, że już wówczas istnieli ludzie obdarzeni „siłą magiczną”, którzy umieli wolę swą narzucać innym osobom. W czasach późniejszych mnożą się takie opowieści i tak wymieniany jest uczoney neapolitańczyk Della Porta, żyjący w 16 wieku, który dokonywał sam eksperymentów hypnotycznych, zmuszając pewne medium, aby na podłodze pływało... jak kaczka.

Naogół wymienia się jako odkrywcę hypnozy lekarza angielskiego Brajda, który przed siedmiu dziesiątkami lat żył w Manchester i świadomie stosował według swoich pacjentów terapię hypnotyczną. Hypnoza była tak silną, że Brajd mógł nawet przeprowadzać operacje. To też według jego nazwiska nazywano zra zu hypnozę „brajdyzmem”.

Niewątpliwie Brajd i jego młodszy nieco kolega Francuz Liebauł byli pierwszymi, którzy uznali praktyczną wartość hypnozy. Mimo to jednak za właściwego odkrywcę hypnozy — według badań ostatnich uważać należy Jezuitę Atanazego Kirchnera, który zmarł w r. 1682. Był on niezwykle wszechstronnym uczonym badaczem i jednym z najzdolniejszych ludzi swego czasu. Liczne wynalazki związane są z jego nazwiskiem. Między innymi wynalazł Kirchner latarnię magiczną — prymitywny zaczątek dzisiejszej współczesnej rozwiniętej kinematografji. Zajął się on również po raz pierwszy hypnozą. Sam opowiada on o swych eksperymentach dokonywanych na kurze — w jednym z dzieł swoich.

Oczywista, iż Kirchner niepotrzebnie przepoił wyniki tych eksperymentów mgłą przesądnej magizmu i mistycyzmu, nie mniej jednak on właśnie był odkrywcą hypnozy, która niebawem miała się tak ogromnie rozprzestrzenić i znaleźć tak ważne i szerokie zastosowanie.

Złoty grobowiec kapłanów.

Skarb królewski w Meksyku.
 Prezes Państwowego Instytutu Archeologicznego w Meksyku, Antonio Caso, przeprowadza obecnie energiczne badania starożytnych zabytków, pozostałych po dawnych wymarłych mieszkańcach tego kraju, Aztekach.

W pobliżu miejscowości Maxaca wykopal Caso w ruinach starożytnego miasta Azteków okręg świątyni, w którego środku znaleziono sklepienie grobowcowe, które miało na sobie złote, oryginalnie zdobione pierścienie i bransolety. Na czaszkach tkwiły połamane korony, poróżnione drogiemi kamieniami i perłami. — Ściany grobowca obwieszone były złotymi pancernami. Ten skarb królewski uzupełniały jeszcze wazy alabastrowe i kryształowe, naszyjniki, złote maski, przedstawiające rozmaite bóstwa itd.

Dr. Caso sądzi, że jest to grób kapłanów - królów, którzy panowali na wiecie lat przed Montezumą nad Meksykiem. Na żądanie uczonego wysłano do miejscowości Maxaca oddział wojska, celem strzeżenia skarbu przed ewentualnymi napadami licznych w tych stronach bandytów meksykańskich.

Odkrycie dra Caso rozszło się szerokim echem i wywołało ogromne zainteresowanie, zwłaszcza wśród archeologów i historyków.

FUTRA wszelkiego rodzaju najtaniej w firmie
S. KRASOKOPF i Mleja 12

Główna sportsmenka wychodzi za mąż. Słynna mistrzyni tenisa, Zuzanna Lenglen, zaślubiła się z kalifornijskim milionerem M. Baldwinem. — Zdjęcie przedstawia przyszłą parę małżeńską.

Ze świata.

(X) Ile godzin spędzają radiosłuchacze przy aparacie? W dziesięciu miastach Stanów Zjednoczonych przeprowadzono ankietę wśród radiosłuchaczy, aby stwierdzić, ile też godzin dziennie spędzają oni przy aparacie odbiorczym. Odpowiedzi nadeszły 121.888, z treści których wynika, iż radiosłuchacz amerykański spędza przeciętnie 3,04 godziny dziennie — przy aparacie.

(X) Najmniejszy aparat telefoniczny został wykonany przez elektrotechnika medjołańskiego, Luigi Spondini, ze złota i platyny, na zamówienie pewnego arystokraty włoskiego. Słuchawka jest tak mała, że nie przewyższa rozmiarów dwugroszówki i daje się z łatwością włożyć do muszli usznej. Pomimo swych mikroskopijnych rozmiarów, aparat ten oddaje wiernie i ściśle wszystkie dźwięki i zdania.

(X) Wyrzucenie na bruk duńskiego pisarza. Ze panujące obecnie straszne przesilenie gospodarcze daje się dotkliwie we znaki inteligencji nie tylko u nas, tego dowodem nadchożące z Kopenhagi wiadomości o wyrzuceniu na bruk bar-

dzo popularnego poety i powieściopisarza duńskiego, Tomasza Olesena Loekkena.

Loekken, liczący obecnie przeszło 50 lat, jest jednym z najulubieńszych pisarzy skandynawskich. Jeszcze w roku ubiegłym ukazała się drukiem w Kopenhadze nowa jego powieść, ale nie pomogło to już autorowi do przetrzymania przesilenia.

Stopniowo zniknęły z mieszkania Loekkena w Kjoerring zabierane mu przez komorników sprzęty domowe. Właściciel jednak domu, w którym powieściopisarz mieszka, wzruszony widocznie jego niedolą, nie upominał się jakoś o zajęcie komorne. Lecz, niestety, umarł nagle, a jego spadkobiercy bez ceremonii wyrzucili Loekkena z resztą jego ruchomości na bruk uliczny!

Zajście to wywołało wrazenie zrozumiałe w prasie duńskiej. Dzienniki kopenhaskie, jak „Politiken” i „Extrabladet” informują stale swych czytelników o przebiegu tej smutnej sprawy.

Strzał w sypialni

Kto zastrzelił córkę konsula?

Niewyjaśnione jeszcze morderstwo popełniono na córce b. konsula rosyjskiego w Konstantynopolu, Taccjanie Kutienkowej, która od kilku lat mieszka w Nowym Jorku wraz ze swym mężem i pasierbem.

P. Kutienkowa, zajmująca wraz z rodziną mieszkanie na szóstym piętrze, oczekiwała gości, którzy mieli przyjechać na kolację. Znajdowała się właśnie w swojej sypialni, kończąc toaletę.

Nagle mąż jej, b. kapitan armii car-

skiej, usłyszał straszny krzyk, a gdy przerażony wpadł do sypialni żony, ujrzał ją leżącą na ziemi w kałuży krwi.

Była już w agonii, otrzymawszy śmiertelną ranę w kark.

Dziura, wybita w szybie okiennej, — wskazywała, że morderczy strzał padł z okna, oddany przez nieznanego sprawcę. Policja stoi bezradna wobec tej zagadki.

(X) Najstarsze organy. Miasto Lubeka posiadać ma w swym kościele marjańskim najstarsze organy w całym świecie, jako zrobione w r. 1504, a kiedy w Lubeka, uważana za najważniejszy port na morzu Bałtyckim, była zarazem stolicą Związku Hanzeatyckiego. Były to również czas, kiedy o protestantyzmie jeszcze mowy nie było, a stare organy zamówione były i skonstruowane dla katolickiego kościoła pod wezwaniem N. M. P. Lubeka stała się dziś drugorzędem miastem, a z dawnej świetności i bogactwa pozostały tylko stare organy.

(X) Bezrobotny zdobył nagrodę literacką. Budapeszt ma oryginalną sensację. Oto jeden z tamtejszych nieznanych zupełnie mieszkańców, zredukowany urzędnik bankowy, nazwiskiem Franciszek Kórmendi, uzyskał nagrodę literacką, wyznaczoną w swoim czasie przez „Tems’a” za najlepszą powieść współczesną w wysokości 1000 funtów, czyli około 31.000 złotych.

Kórmendi przypadkiem rzucił okiem na artykuł „Tems’a”, który zawierał rozpisanie nagrody. Do współubiegania się byli dopuszczeni autorowie wszyst-

kich krajów i utwory w jakimkolwiek języku.

Kórmendi, który miał wolny czas, napisał powieść, w której podał najbardziej interesujące szczegóły swego życia. I powieść ta, a raczej autoreportaż najbardziej spodobała się sędziom konkursu. Oprócz nagrody 1.000 funtów, otrzymał on jeszcze zwyczajne honorarium za wydrukowanie tej powieści na szpaltach „Tems’a”. Związek literatów w Budapeszcie wydał na cześć Kórmendi’ego bankiet.

(X) Śmierć stułetniej w dniu urodzin. Pisma berlińskie donoszą: Panna Zina Lilsagrın zmarła nagle, w dniu swych stułetnich urodzin, a zarazem podczas uroczystego obchodu tej rocznicy przez liczne koło rodzinne. Zmarła, siedząc w fotelu, jako uczestniczka biesiady urodzinowej.

(X) Listonosze wieńczy uzbrojeni w pałki gumowe. W Wiedniu wydarzały się często w ostatnich czasach napady na listonoszów, odnoszących pieniądze. W związku z tem, dyrekcja poczty postanowiła zaopatrzyć wszystkich listonoszów w pałki gumowe i gwizdki alarmowe. — Jednocześnie zaś listonosze przechodzą kurs dziūdżitsu, aby wycwiczyć się w chwytach obronnych w razie napasci.

CO USŁYSZYMY DZIŚ PRZEZ RADJO?

SOBOTA, 6 LUTEGO.

Warszawa — fala 1411,8 m. moc 158 kw.
11:20 Komunikat meteor. dla lotnictwa. 11:45 Przegląd bieżącej prasy polskiej. 11:58 Sygnał czasu, hejnał z Krakowa. 12:10 Poranek szkolny ze Lwowa. 12:45 Muzyka gramof. 13:10 Komun. meteorologiczny. 13:15 Komunikat gospodarczy. 14:45 Muzyka gram. 15:15 Wiadom. wojsk. 15:25 Przegląd wydawnictw periodycz. 15:45 Kom. rybacki. 15:50 Muzyka gramof. 16:20 Radjokronika. 16:40 Muzyka gramofon. 17:00 Nabożeństwo w Wina. 18:05 Program dla dzieci młodszych. 18:30 Koncert dla dzieci. 18:50 Rozmaitości. 19:15 Skryżka poczta rolnicza. 19:30 Wiadomości sport. 19:45 Prasowy dziennik radiowy. 20:00 Feljton. 20:15 Muzyka lekka. 21:55 Feljton. 22:10 Koncert fortep. 22:40 Dodatek do pras. dzien. radi. 22:45 Komunikaty. 22:50 Muzyka taneczna.

SOBOTA, 6 LUTEGO.

Katowice — fala 408,7 m. moc 14 kw.
11:45 Przegląd bieżącej prasy polsk. z Warsz. 11:58 Sygnał czasu z Warsz., hejnał z Krakowa. 12:10 Poranek szkolny ze Lwowa. 12:45 Muzyka gramofon. 13:10 Komun. z Warsz. 14:55 Komun. gospod. 15:05 Intermezzo muzyczne. 15:15—15:45 Transm. z Warsz. 15:45 Muzyka gramof. 16:20 Radjokronika z Warsz. 16:40 Skryżka poczta dla dzieci. 17:00 Nabożeństwo w Wina. 18:05 — Program dla dzieci starszych i młod. z Warsz. 18:50 Rozmaitości. 19:05 Feljton sportowy. 19:20 Odczyt. 19:45 — 22:50 Transm. z Warsz. 22:55 Muzyka lekka i taneczna.

Przedruk wzbroniony. 61

WILLIAM LOCKE. KUGLARZ

Przekład autoryzowany Haliny Gądek.

Jedynie z jej rozmowy mogłem odgadnąć większy, niż zazwyczaj niepokój. Wojna była skończona; szpitale pozamykane. Jej zajęcie (jako też Lackaday’a) skończone. Anglia nie była miejscem, odpowiednim dla niej, gdyż rozpadła się na dwa odrębne mocarstwa, między którymi leżała przepaść. Jedno mocarstwo, to jazz, zabawy, Sodoma i Gomora, szal, użycie. Drugie mocarstwo, ponure, zawistne, groźne i bolszewizujące.

Co mogła w takich środowiskach czynić osoba inteligentna i energiczna? Życie towarzyskie napelniała ją chwilowo obrzydzeniem. Taniec — prowadził ku zatraceniu. Średnie sfery tańczyły równie, malpując we wszystkim arystokrację, a niższe sfery skrzyły się na drogie życie, krótkie suknie i staczały się w przepaść. A po drugiej stronie tumanów szaleńców, wyjących na cześć bogini użycia. Przejść przez tę przepaść — a rozszarpie cię na sztuki (przynajmniej w przemożeniu). Pozostał — a nie znajdziesz ujścia dla swojej energii i najwyżej odegrasz rolę Kassandry. Jej pesymizm był bezgraniczny.

— Gdy wdziałam się po raz ostatni z generałem Lackaday’em, przyznał mi, że wojna była rzeczą godniejszą widzenia, niż czasy obecne.

Po raz pierwszy wspomiała o nim.

Reklama jest dzwignią przemysłu i handlu, kto chce więc pozyskać jak najliczniejszą klientelę, niech się ogłasza w „Gońcu Częstochowskim”, najpoczytniejszym miejscowym organie prasy. — Największy nakład! — Najtańsze pismo! — Największy format! — Dział drobnych ogłoszeń poczynając od 1 zł 50 groszy. — Ceny przerwany i ogłoszeń na 1 kol

Każda nowa podwyżka taryfy obowiązuje wszystkie już przyjęte ogłoszenia od dnia zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia. — Na zasadzie uchwały Związku Prasy Powinowacjonalnej wszystkie komunikaty instytucji prywatnych i społecznych, podlegają opłacie. — Do numerów świątecznych i niedzielnych pożądate w interesie klienteli, aby wszelkie ogłoszenia i komunikaty były nadawane w przeddzień do godziny 10-jej rano.

Omyłki w ogłoszeniach nie upoważniają do żądania zwrotu gotówki i nie obowiązują Administrację do bezpłatnego powtórzenia ogłoszenia, o ile treść i sens nie zostały wypoznane. — Za terminowo zamieszczanie ogłoszeń do względy techniczne. Nie przyjmuje się odpowiedzialności za omyłki powstałe przez nadanie tekstu telef

Redaktor i Wydawca F. D. WILKOS ZEWSKI. Kierownik Literacki JAN BARYLSKI.

Obdito na maszynie rotacyjnej we własnych zakładach drukarskich „Gońca Częstochowskiego”.

Zamieniliśmy z lady Verity-Stewart porozumiewawcze spojrzenia.

Lady Auriol mówiła dalej. Nie był to monolog. Wszyscy wtrącaliśmy swoje uwagi, zdania, komentarze. Lecz w teatralne frazesy, jakimi karmiliśmy ją, kładliśmy instynktownie osobistą nutę. W innych okolicznościach wraziłaby na tego rodzaju taktkę, teraz nie zdawała się zważać na nią. Każdy argument zbijała ostro. Życie społeczne i polityczne dla kobiet? Parlament? Wynikiem następnych wyborów będzie rząd Pracy. Dla kobiet nie ma w nim żadnych widoków. Partia Pracy kocietowała kobiety, aby zdobyć sobie ich głosy. Ale w społeczeństwie z nimi nie ma zamiaru. Jeżeli wogóle istniał jakiś odłam ludzi, wierzący w kobietę i posiadający dla niej szacunek i ufnosć, byli to tylko wieśniacy.

Na miłość boską, nie zapominajcie, iż powtarzam tylko zapatrywania lady Auriol, wygłoszone przy stole. Moimi poglądami nie mam zamiaru dzielić się z nikim! W każdym razie nie są warte funta kłaków.

Lady Auriol nie przerywała swojej je remiady. Przypuścimy, że dostanie się do parlamentu i będzie za konstytucją konserwatywną. Co stanie się wtedy? Zmieszają ją z błotem, zmieszawia, obala. Nie, moi drodzy, nie. Polityka nie dla niej.

— Więc co jest dla niej? — zapytałyśmy.

— Czy nie mówiłaś, kochanie — zapytała lady Verity-Stewart — jak się to nazywa... Borneo?

— Wszystko mi jedno, gdzie to jest —

zawołała lady Auriol — wszystko mi jedno, czy się to nazywa Borneo, czy inaczej. Wyjechać pragnę daleko od tej nowoczesnej wstrętnej cywilizacji. Lecz jak się tam dostać? Nie można już nigdzie uciec. Niema okrętów, które cię zawiozą. I nigdzie nie warto jechać. Cała ta nędzna, mała ziemia została już przemierzona ludzkiemi stopami.

— W Tybecie są odludne miejsca — zauważyłem.

— I kobieta ma tam prawo do kilku mężów, a więc może się dobrze bawić — roześmiała się lady Auriol. — Dziekuje ci w każdym razie za rade, drogi Tony, lecz nie skorzystam z niej. Ponieważ tak gorąco interesujecie się moimi losami pytam was poważnie, co kobieta tego pokroju, co ja, ma robić w tym kołte? Wróćcie mi moją kochaną, dobrą wojnę.

Lady Verity-Stewart wyciągnęła ręce w przerażeniu. Sir Julius zgromił ją dość smętnie. Lady Auriol roześmiała się i znowu rozpoczęła jeremiadę.

— Strasznie przynębiona — szepnął Karol, gdy panie opuściły jadalnię.

Nie miałem zamiaru omawiać tego tematu z młodym człowiekiem. Wolałem zachwalać przed gospodarzem domu do skonałe wino, którem nas uraczył.

Po obowiązkowej partii brydza sir Julius i lady Verity-Stewart udali się dość wcześnie na spoczynek. Karol, postępując rozkazom, poszedł niebawem za ich przykładem.

Lady Auriol i ja mieliśmy wolne pole.

— A więc? — zapytała.

— A więc? — powtórzyłem.

— Nie przypuszczasz chyba, że ci subtelni dyplomaci pozostawili nas samych potę, żebyśmy mogli omówić zagadnienia bolszewickie, czy też kwestię poprawy losu dzieci angielskich?

— W oczach jej palily się światełka ironii, a kąciki ust drżały wesoło. Za to lubiłem ją od najwcześniejszego dzieciństwa. Cenię inteligentne kobiety.

— Nadokuczali ci?

— Ależ nie, broń Boże. Lecz maleńkie dziecko mogłoby się zorientować, o co im idzie. Czy nie mówili z tobą o mnie i generale Lackaday’u?

— Owszem, mówili — odrzekłem — zagni, kochani ludzie. Zbudowali sobie jakąś piękną bajkę z tysiąca i jednej nocy, której bohaterami jesteście wy obie, wzięli was w arende, a teraz leją się, czy ich królstwo z bajki nie zostanie zlikwidowane.

— To miłe z ich strony — rzekła.

— I ja tak sądzę...

Wyciągnięta w głębokim fotelu spoglądała przez długą chwilę na palące się drzewo na kominku. Potem zwróciła szybko głowę w moją stronę.

— Nie wydaleś mnie?

— Jakie wyobrażenie masz o mnie, moja kochana? — rzekłem nieomal obrażonym tonem.

Roześmiała się.

— To dobrze. Zwierzyłam się przed tobą w zeszłym roku. Przypominasz sobie? Powiedziałam ci wiele rzeczy o Andrzeju. Byłeś bardzo miły. Nie zdawałam sobie wtedy sprawy z moich uczuć, wszystko leżało we mgle.

(C. d. n.).